

Declinul Romanului

written by Diana Moldoveanu | October 11, 2020

Un articol de Lee Trepanier pentru Voegelin View

Apariția romanului și examinarea în scris a sinelui și a vieții domestice au coincis cu crearea accepțiunii moderne începută de Descartes. În secolul al nouăsprezecelea și la începutul secolului douăzeci, romanul și-a atins apogeul în mod admirabil, rivalizând cu simfonia și filmul ca expresii ale culturii vestice. Cu toate acestea, astăzi romanul se află în declin, fiind înlocuit de conversațiile pe internet și de jocurile video și este puțin probabil să-și recapete locul în cultura civilizației occidentale.

Bottum urmărește traiectoria romanului de la origini până la ascensiune și prăbușire. Astfel, el asociază ascensiunea romanului modern cu cea a protestantismului: „romanul a reprezentat o artă – *arta* – Occidentului protestant” (14). Pentru Bottum, examinarea sinelui, fie ea sub forma conștiinței religioase, fie a introspecției ficționale, este piesa de legătură între protestantism și romanul modern. Deși *Don Quixote* și *Gargantua și Pantagruel* sunt capodopere, potrivit lui Bottum le lipsește examinarea interioară regăsită în *Nicholas Nickleby*, *Jane Eyre* sau *Robinson Crusoe*, ceea ce le face să pară „nemoderne” pentru cititorii contemporani.

O a doua trăsătură ce distinge romanul modern este accentul pus asupra individului în locul grupului. În capitolul trei, Bottum compară romanul protestant cu cel catolic: cel dintâi se concentrează asupra individului, de exemplu *Robinson Crusoe* pe insula sa, în timp ce ultimul examinează comunitatea, spre exemplu grupul transnațional părăsit pe insulă prezentat în *The Catholic Crusoe*. Alte diferențe constau în viziunea pe care o au romanele protestante asupra muncii ca ceva pozitiv și purificator, comparativ cu romanele catolice unde munca este o reconstituire a suferinței lui Hristos. În cele din urmă, romanele protestante eșuează în momentul în care devin prea moralizatoare, pe când cele catolice atunci când se angajează „într-o luptă cu propria formă”, acest lucru însemnând că devin prea alegorice în povestire (40).

Absența lui Dumnezeu din Univers, această dezvrăjire a lumii, deschide epoca modernă unde romancierii examinează manierele și clasele sociale, supranaturalul, sentimentele, istoria, politica și filosofia pentru a da răspunsuri și sens existenței umane. La sfârșitul secolului douăzeci, ideea de pretențiozitate care persistă în roman este înlocuită de „Noul Jurnalism” unde faptele și ficțiunea se întrepătrund. Odată cu decăderea celei mai importante ramuri a protestantismului decăzut și forța romanului modern ca formă de artă care cântă lumea sub forma unei povestiri ficționale.

O lectură antrenantă și plăcută, *The Decline of the Novel* prezintă o descriere a romanului ca formă de artă. Deși cartea este neuniformă din cauza integrării unor eseuri deja existente, asumția fundamentală că protestantismul clasic și, respectiv, forma de artă corespunzătoare, romanul, și-a pierdut din forța de a da un sens lumii, se dovedește adevărată. Cineva ar putea cu siguranță să desconsidere interpretarea lui Bottum asupra romanului și distincția între „protestant” și „catolic”, însă el argumentează în mod corect că declinul vieții interioare nu sărăcește numai romanul, dar și sufletele noastre.

Articol original: The Decline of the Novel

***The Decline of the Novel*, Joseph Bottum, South Bend, St. Augustine's Press, 2019**